

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE VERBO DEI|| scripto & non scripto,|| QVATVOR LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, 1599

VD16 B 1607

IV. Qui sint libri sacri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53828)

Primum enim eas omnes leges, quæ ad benè, beateq; viuendum referuntur, gratia noui Testamenti nõ destruit, sed confirmat: quippe, quæ humanæ infirmitati, ad eas implendas vires præbet. Legem, inquit Apostolus Rom. 3. destruimus per fidem? absit, sed legem statuimus. & infra cap. 8. quod enim impossibile erat legi, in quo infirmabatur per carnem, Deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccati, & de peccato damnauit peccatum in carne, vt iustificatio legis impleretur in nobis. & S. Augustinus lib. de spiritu & litera, cap. 19. *Lex ergo data est, inquit, et gratia quaeretur; gratia data est, et lex implebitur. Neq; enim suo vitio non implebatur lex, sed vitio prudentia carnis. Quod vitium per legem demonstrandum, per gratiam sanandum fuit.*

Deinde nouas etiam quasdam leges Christus tulit, vt de Baptismo, de Eucharistia, de Sacramentis ceteris, vel exhibendis, vel suscipiendis; quia tamen Christus non ideo ad nos venit, vt tanquam alter Moses nouæ legis pondere nos premeret, sed vt iacentes sub onere legis, auxilio gratiæ subleuaret; tamen ad vetera morum præcepta saluberrimas illas leges adiungendas putauit, quæ dum ad Sacramenta nos ducunt, atque ad gratiam per Sacramenta perducunt: non solum non premunt onere ponderum, verum attollunt etiam vice pennarum, vt loquitur Augustinus lib. de perfect. iust. Sed de prima obiectione satis dictum est.

Obiectiones ceteræ, quia communes sunt Suenckfeldianis & Libertinis, cum Lutheranis & Calvinistis, in ea disputatione commodius dissoluentur, in qua de interprete scripturarum, & iudice controuersiarum, adiuuante Domino, differemus.

CAPVT. IV.

Qui sint libri sacri.

SCRIPTURAM Propheticam & Apostolicam, sacram, diuinamque esse, satis, vt arbitror, demonstratum est disputatione superiore. Sequitur, vt qui sint verè Prophetici aut Apostolici libri, deinceps explicemus. Est autem omnis hæc de numero sacrorum libro-

librorum disputatio diuisa in partes tres. Primum enim de iis libris agendum erit, de quorum auctoritate nulla vnquam fuit inter Catholicos homines disceptatio. Deinde de iis, qui tametsi verè Prophetici, aut Apostolici sunt, non tamen semper æquè certa, & explorata eorum auctoritas fuit. Postremò de iis, qui quamquam à nonnullis clarissimis doctissimisque viris aliquando in numero diuinorum voluminum haberètur; publico tamen totius Ecclesiæ iudicio nunquam approbati sunt.

PRIMI ordinis librorū hæc sunt nomina; Pentateuchus Moïsi, liber Iosue, Iudicum, Ruth, Regum quatuor; Paralipomenon duo; Esdræ, & Nehemiæ duo; Iob, Psalterium C L. Psalmorum, Prouerbia, Ecclesiastes, Cantica, Prophetæ maiores quatuor, Prophetæ minores duodecim, Euangeliorum libri quatuor, Acta Apostolorū, Epistolæ Pauli numero XIII. ~~omissa videlicet sola Epistola ad Hebræos~~, Epistolæ Canonice duæ, Petri vna, Ioannis altera.

SECUNDVS ordo hos libros continet; Hester, Baruch, Danielis partem, Tobiam, Iudith, Sapientiam, Ecclesiasticum, Machabæorum primum & secundum, Marci, Lucæ, Ioannis partes quasdam, Epistolam ad Hebræos, Epistolam Iacobi, posteriorem Petri, primæ Ioannis particulam, secundam & tertiam Ioannis, Epistolam Iudæ, Apocalypsim.

TERTIVS ordo illa omnia comprehendit, quæ recensentur ab **Innocentio** epist. 3. ad Exuperium; **Gelasio** dist. 15. can. sancta Romana; **Athanasio** in Synopsi, & **Eusebio** lib. 3. hist. cap. 25. ex quibus hæc pauca videntur exstare, oratio Manassæ, III. & IV. liber Esdræ, III. item & IV. Machabæorum, Psalmus C L I. Appendix libri Iob, liber Hermetis, qui inscribitur Pastor.

Ac primi quidem ordinis libros in Ecclesia Catholica diuinam auctoritatem semper habuisse, testes sunt omnes summi Pontifices, omnia Concilia, omnes Patres, qui quacunq; de causa libros enumerare studuerunt. Vide ex Pontificibus **Innocentium I.** in epist. 3. ad Exuperium, cap. vlt. **Gelasium I.** in decreto de libris sacris, quod exstat in secundo Tomo Conciliorum. Ex Conciliis, **Laodicenum can. 59.** **Carthaginense III. can. 47.** **Florentinum** in instruct. Armeniorum, iuxta fidem summæ Conciliorum, **Tridentinum sess. 4.**

Ex

Ex Græcis Patribus **Origenem** apud Eusebium lib. 6. hist. cap. 18. Ipsum verò **Eusebium** lib. 4. hist. cap. 25. **Athanasium** in Synopsi, **Gregorium Nazianzenum** in lib. de genuinis scripturis carmine conscripto, **Epiphanium** in lib. de mensuris & ponderibus. Item eūdem aduersus hæresim Anomæorum, **Cyrillum Hierosolymitanum** Catechesi 4. **Ioannem Damascenum** lib. 4. de fide, cap. 18.

Ex Patribus Latinis, **Hieronimum**, cū in prologo Galeato, tum in epistola ad Paulinum de studio sanctarum Scripturarum, **Ruffinum** in explicatione symboli, **Augustinum** lib. 2. de doctrina Christiana, cap. 8. **Hidorum** lib. 6. Etymologiarum, cap. 1. His adde tres alios scriptores, qui solius Testamenti veteris libros recensent, **Iosephum** lib. 1. aduersus Apionem, **Melitonem Sardanensem**, apud Eusebium lib. 4. hist. cap. 26. & **Hilarium** præfatione in Psalmos.

Porro ceteri Patres Iustinus, Irenæus, Basilius, Tertullianus, Cyprianus, Ambrosius, omnesque alij, cū Græci, tum Latini, quamuis diuinorum librorum seriem non describāt; passim tamen eorum testimoniis sic vtuntur, vt eos omnes in sacris diuinisque libris à se habitos, non obscure testentur.

CAPVT V.

De hæreticis, qui libros Testamenti veteris primi ordinis oppugnârunt.

ETSI verò in Ecclesia Catholica, Orthodoxorum omnium consensione, enumeratorum librorum semper viguit auctoritas: non defuere tamē hæretici, qui libris iisdem omnem prorsus auctoritatem detrahere niterentur. Quoniam autem illas eorum hæreses, maiorum nostrorum diligentia iamdudum extinctas ac sepultas, rursus hoc nostro seculo **Sixtus Senensis** in extrema sua bibliotheca stylo prosequutus est: quàm breuissimè potero ab antiquis istis non tam hostibus, quàm vmbri hostium me expediam. Igitur decem & octo hæreses aduersus eos libros, quos in primo ordine recensuimus, diuersis temporibus exstiterunt.

PRIMA